

Met een slimme omgeving het welbevinden van bewoners vergroten

4 zorgorganisaties met 1 innovatieagenda: onder de noemer ‘samen innoveren en slim organiseren’ onderzoeken ActiVite, DSV | verzorgd leven, Libertas Leiden en Topaz hoe ze technologische innovaties kunnen toepassen in het verpleeghuis. Libertas verdiepte zich een slimme technologische omgeving, waarmee ouderen langer zelfstandig kunnen blijven. Op locatie De Parelvisiers zette Libertas de eerste stap met een slim alarmeringssysteem. Verzorgenden Natascha en Niels: “Bewoners voelen zich gehoord en wij ervaren minder tijdsdruk.”

Gespikkeld wonen

Woonzorglocatie De Parelvisiers is géén klassiek woonzorgcentrum. “Bij ons wonen ouderen zonder zorg, ouderen met thuiszorg en ouderen die Wlz-zorg krijgen”, vertelt locatiemanager Mark Schlagwein. “Gespikkeld wonen noemen we dat.” De bewoners huren hun appartement van woningbouwvereniging Ons Doel. Het concept is zo’n 10 jaar oud en ontstond toen de verzorgingshuizen dichtgingen. “Bewoners vinden het prettig, want ze maken gewoon deel uit van de samenleving. Oók de mensen die Wlz-zorg krijgen.” Het concept past ook goed bij het thema levensbestendig wonen, oftewel het verpleeghuis van de toekomst. “Onze gedachte is dat woningen meer om de ouderen heen gecreëerd moeten worden. Maar niet elk gebouw leent zich daarvoor. Dan kun je met technologische innovaties – een slimme omgeving – toch veel doen.” Het concept gespikkeld wonen – met als belangrijkste kenmerk dat de Wlz-bewoners door het hele gebouw heen wonen – is een vruchtbare bodem om dit vorm te geven.

Wij kunnen wat betekenen

Libertas wil het concept gespikkeld wonen doorontwikkelen. “Ons doel is de bewoner echt centraal zetten”, licht Mark toe. “Elke bewoner heeft een behoefte, niet alleen op zorggebied maar breder. Toch staat die behoefte meestal niet centraal. Heel kort door de bocht is het nu zo: ‘u heeft deze indicatie en u krijgt dit’. Wij willen het omdraaien: ‘u heeft een bepaalde behoefte, wij kunnen daar wat in betekenen’. Een slimme omgeving past hier goed bij.” Want met een slimme omgeving kan een zorgorganisatie inspelen op de zelfstandigheid van een bewoner en zijn welbevinden. Bijkomend voordeel: een slimme omgeving kan ook de werklast van de medewerkers verlichten. In de Parelvisiers heeft Libertas hier nu de eerste ervaringen mee opgedaan.

Tablet met verschillende functionaliteiten

Voordat de pilot van start kon, moest Libertas een goede leverancier vinden. Mark: “Als je een slimme omgeving wilt creëren, heb je een goede basisinfrastructuur nodig die je makkelijk kunt uitbreiden. Ook met toepassingen die je later nog bedenkt. Wij kozen voor BproCare, een leverancier waarmee een andere locatie van Libertas goede ervaringen had opgedaan.” Een tablet vormt de basis van het systeem van Bprocare. Deze tablet bevindt zich in het appartement van de bewoner. De tablet biedt ruimte voor verschillende functionaliteiten, die kiest de organisatie zelf. In De Parelvisiers startte Libertas met de functionaliteit alarmering. Het is de bedoeling de tablet binnen niet al te lange tijd uit te breiden met beeldbellen en domoticoepassingen, zoals op afstand de zonnewering bedienen en het licht aan en uit doen. Pas dan is er volgens Mark echt sprake van een slimme omgeving. “Binnen een functionaliteit zijn bovendien gradaties mogelijk. Voor de alarmering kun je bijvoorbeeld verschillende buttons instellen. Denk aan ‘vraag’, ‘spoed’ en ‘ik wil gaan slapen’. En dankzij smart technology gaat ‘spoed’ dan boven ‘vraag’. Maar zover zijn we nu nog niet in De Parelvisiers.” Daarnaast is het de bedoeling dat de tablet wordt uitgebreid met algemene toepassingen. “The internet of things! Zodat de tablet ook geschikt is voor persoonlijk gebruik door de bewoner.”

Urgentie van een alarmering inschatten

Aan de pilot deden 16 bewoners op 2 verdiepingen mee. De eerste ervaringen met het nieuwe systeem zijn positief. Verzorgenden Natascha en Niels zijn bijvoorbeeld heel blij dat ze via de tablet

kunnen terugbellen als ze een alarm krijgen. “Er zijn nog geen buttons op de tablet geactiveerd, bewoners drukken nog steeds op een knop die ze bij zich dragen. Toch biedt het systeem al voordelen. De tablet fungeert als een basisstation, zodat we een bewoner kunnen bellen. Het oude alarmsysteem had ook een belfunctie, maar daar zat een tijdslimiet aan. Na een minuut werd de verbinding verbroken. Nu kun je langer praten.” Dankzij deze belfunctie kunnen ze veel beter de urgentie van een alarmering inschatten. “Stel dat een bewoner belt omdat hij graag de gordijnen dicht wil hebben terwijl wij net een andere bewoner aan het wassen zijn. Dan kunnen wij uitleggen dat we er aankomen zodra we klaar zijn met wassen. De bewoner voelt zich gehoord en wij ervaren veel minder tijdsdruk.”

Tijd over voor andere taken

De functies ‘zonnewering bedienen’ en ‘licht aan en uit doen’ zijn volgens beide verzorgenden een welkome toevoeging. “Zorgmedewerkers moeten nu nog het hele pand door voor vragen van bewoners”, legt Mark uit. “Dat is inherent aan het concept gespikkeld wonen. Als bewoners meer zelf kunnen doen, houden zorgmedewerkers tijd over voor andere dingen. Maar wat nog veel belangrijker is: bewoners ervaren meer eigen regie.” Natascha en Niels beamen dit. “Het maakt bewoners zelfredzamer. En ze vinden zo’n technologische innovatie ook leuk, als ze eenmaal weten hoe het werkt.” Ze zien ook de voordelen voor hun eigen werkdruk. “De Parelvisser heeft 7 verdiepingen en 120 appartementen. Onze cliënten wonen in 40 appartementen verspreid door het gebouw. Als bewoners zelf het licht aan en uit kunnen doen, scheelt dat ons echt tijd.” Natascha illustreert het met een voorbeeld. “Om 15.30 uur lost de avonddienst de dagdienst af. Dan is er eerst een halfuur overdracht en daarna delen de medewerkers de medicatie rond. Als ze rond 16 uur bij de bewoners zijn, hoeft het licht nog niet aan. Maar in de winter kan het een halfuurtje later opeens donker zijn. Dan moet je nog een keer langs voor het licht.”

Bewoners waarderen de veiligheid

De bewoners zijn tevreden over het nieuwe alarmsysteem. Het is betrouwbaar en stabiel. En de spreek-luisterverbinding is snel gelegd. Met het oude systeem moesten bewoners nog wel eens een tijdje wachten. Ook fijn is de goede kwaliteit van de verbinding. Maar het meest waarderen de bewoners de veiligheid: ze krijgen een melding dat hun alarmering is ontvangen en het is duidelijk wanneer de zorgmedewerker langskomt. En als het toch iets langer duurt, kan de zorgmedewerker dat laten weten, door even opnieuw verbinding te maken via de tablet. Ook Mark is tevreden, zelfs nu er alleen nog maar een begin is gemaakt. “Uit de pilot blijkt dat de techniek ondersteunend en flexibel is. Dat vind ik belangrijke eigenschappen voor de toekomst.” De pilot verliep niet altijd vlekkeloos, maar daar heeft Libertas juist van geleerd. “Om een voorbeeld te noemen: wij hadden van tevoren bepaalde verwachtingen, maar die waren gewoon niet realistisch. Er is heel veel mogelijk, maar je moet er wel rekening mee houden dat het tijd kost. Ook als de basisstructuur er al is. Daarnaast hadden we meer tijd aan de instructie en training van de medewerkers moeten besteden. De functionaliteit beeldbellen was op een gegeven moment beschikbaar, maar daar is nog weinig gebruik van gemaakt. Dat komt omdat we maar één instructiemoment hadden ingepland, waar een aantal medewerkers niet bij aanwezig kon zijn.” Volgens Niels en Natascha zijn dit niet meer dan kleine obstakels. Ze zijn ervan overtuigd dat innovaties als deze de toekomst hebben. “Omdat we gericht zorg kunnen verlenen. En meer ontspannen ook. Dat is voor iedereen fijn.”